

DN-Furesø, Nyhedsbrev nummer 5 - juli 2011

Foreningens ture og aktiviteter.

Herunder kommer lidt om foreningens mange arrangementer og gøremål, som alle kan deltage i; ud over dette gør bestyrelsen et stort arbejde med at følge med i kommunens planlægning, deltage i møder med kommunen på mange niveauer, komme med høringssvar og kommentarer til tilladelse og dispensationer der vedrører naturen.

BUSTUR TIL SKOVSGÅRD

Af Niels Peter Hansen

Lørdag den 7 maj kl. 7.30 startede en busfuld forventningsfulde deltagere fra Farum Station med Danmarks Naturfunds økologiske gods Skovsgård på Langeland som mål.

Undervejs fortalte Niels Peter Hansen fra fondens bestyrelse om fonden og fondens ejendomme.

Fonden er stiftet i 1967 af DN og har siden da været i stand til at overtage en lang række naturområder rundt om i hele Danmark. De mest kendte er på Bornholm Døndalen og Helligdomsklipperne og for få år siden erhvervedes "Gryet" der er Bornholms største bauta-stensområde. I Jylland ejer fonden Rubjerg Knude, Højris syd for Nibe, Langå Egeskov og Vrøgum Kjær der er beliggende ved bredden af Fiil Sø. På Sjælland ejer fonden Gadevang Mose, en del af Maglebjerg

ved Åmosen, Elbækengen i Tryggevælde Ådal og nu også Allindelille Fredskov ved Ringsted. Fondens mindste ejendom ligger faktisk i Furesø Kommune det er "Syvstjernen" i Hareskoven som en fremsynet skovridder fik overdraget til Naturfonden således at den kunne blive bevaret. På Fyn ejer fonden et stort overdrevsområde ved Jordløse. Dagens mål Skovsgård er en af fondens ejendomme på Langeland. Fonden fik den overdraget af den sidste ejer, der ikke havde nogen arvinger, i 1979.

Efter ankomsten var der rundvisning i godsets hovedbygning hvor naturvejleder Marianne Krag Petersen fortalte anekdoter om den sidste ejer og samtidig fremviste både den renoverede del af hovedbygningen men også den del der har stået ubenyttet siden overdragelsen. I kælderen har Langelands Museum indrettet et "Tyendemuseum" som levende illustrerer tidligere tiders liv for folkerne på en herregård.

I frokostpausen var der mulighed for at se godsets øvrige bygninger som indeholder et vognmuseum og et mindre skovbrugsmuseum.

Efter frokost blev deltagerne kørt ud i landskabet hvorfra der under kyndig vejledning af Naturvejlederen blev fortalt om godsets landskab der både omfatter søer, enge, skove og marker. På vandreturen til

bage til godsets bygninger blev der fortalt om alle de meget varierede naturtyper der passeredes, om de fortidsminder der også findes på stedet og om begrebet ”hatbakker” der er almindelige på Langeland.

Der var også lejlighed til at se et af de mange stensatte vandhuller som fonden gør en stor indsats for at bevare.

Ved tilbagekomsten blev der serveret kaffe og kage på gårdspladsen mellem bygningerne og dem der stadig havde energi tilbage havde mulighed for at se på Naturvejlederens værksted hvorfra projektet ”Kys Frøen” foregår.

En meget spændende dag med mange naturoplevelser blev afsluttet med hjemkomst kl. ca. 19.30

For den interesserede er der mulighed for flere oplysninger om Danmarks Naturfond på fondens hjemmeside www.danmarksnaturfond.dk . Der er også mulighed for at leje 2 af godsets mindre ejendomme ved henvendelse til DN’s sekretariat.

Nattergaletur omkring Søndersø onsdag d. 25. maj

En fin forårsaften gik 37 mennesker en aftenrundt om Søndersø for at opleve nattergalens sang og høre og se, hvad der ellers kunne være af naturoplevelser.

Ingen blev skuffet, for der var ikke længere mellem nattergalene, end at man kunne høre den næste fra stedet, hvor man stod og lyttede til nattergalehannens klare sang.

Der manglede heller ikke stemmer fra andre fugle, og ved hjælp af vores meget erfarne guide Kirsten Geertz-Hansen fik vi hørt flere af de sangere, som man enten sjældent ser eller har svært ved at se forskel på, f.eks. gransanger, munk og løvsanger.

Der var ikke mange fugle på søen denne aften, da det var lidt sent, men fra fugletårnet kunne vi nyde den smukke udsigt over mod rørskoven, der var badet i lyset fra aftensolen.

Tolvte sæson med græssende dyr på engene

Af Mogens Lindhardtzen, formand for Furesø Græsserlaug

I denne uge sættes igen får ud i Skovvænget ved Farum sø og i Enghaven ved Furesøen. I Enghaven ankommer desuden en lille flok sorte Angus-kvier lidt senere på forsommeren. I Skovvænget er det nu 12. sæson i træk og i Enghaven er det 8. sæson med afgræsning.

De græssende får og kvier er led i naturpleje af arealerne. Begge steder har været engarealer i gamle dage, men de har siden ligget hen uden drift i årtier og blev efterhånden temmelig tilgroede med pilekrat og bjørneklo. Græssede engene er langt mere rige på blomster, insekter og fugle end pilekrat med bjørneklo, så der er god mening i at genskabe engene, og det er en nydelse at konstatere at engene bliver smukkere år for år som følge af plejen. I Skovvænget har dyrene for længst udryddet bjørnekloen, men afgræsningen fortsætter for at få plejet engnaturen.

I Enghaven er der stadig en stor pulje af frø i jorden, som spirer hvert år til nye bjørneklo, men de er under kontrol når der pudses får og kvier på dem, og ikke en eneste bjørneklo skal have lov at blomstre og sætte nye frø.

Naturplejen udføres af frivillige i ”Græsserlauget”. Arbejdet består i at vi tager en uge hver i sæsonen, hvor vi forpligter os til at tilse dyrene en gang i døgnet. Vi kontrollerer at de er fuldtallige og har det godt, og tjekker at de har adgang til frisk vand og at der er strøm på elhegnet.

De fleste deltagere er med i arbejdet fordi det er ren ”feel good” på samme måde som at se Bonde-røven i TV med sig selv som deltager. Aftenturen til Skovvænget eller Enghaven for at tilse dyrene, bliver noget man næsten ikke kan undvære, og at købe en kvart naturplejeko til fryseren er heller ikke så tosset, især ikke når man ved hvor kødet kommer fra.

Der kan godt være plads til enkelte nye medlemmer i Græsserlauget, hvis nogen har lyst. Interesse-rede kan henvende sig til formanden Mogens Lindhardt tlf. 27117779. Medlemskab er gratis og man er ikke forpligtet til at skulle aftage kød, men der er mulighed for at stå i første række til at købe kvalitetskød fra dyrene til dyreejerens almindelige udsalgspris.

Offentligheden må for øvrigt godt gå ind i foldene gennem klaplågerne under rolige former, men uden hund og uden at gøre dyrene skræmte.

Bekæmpelse af bjørneklo og gyldenris – "De Invasives" arbejde

Danmarks Naturfredningsforening i Furesø har en arbejdsgruppe, der hedder ”De Invasive”. Det er almindelige borgere, som giver et nap med at bekæmpe invasive plantearter – primært bjørneklo og gyldenris. Vi bekæmper bjørneklo i en længere sæson i samarbejde med Furesø Kommune, der naturligvis selv bekæmper bjørneklo, men gerne vil have en hjælpende hånd med bekæmpelsen og ikke mindst overvågningen af områder, hvor der er gjort en indsats. Dette år har ”De Invasive” blandt andet været på områderne ved Lånshøj for at hjælpe med at bekæmpe bjørneklo.

Vi vil også gerne hjælpe naturen ved at begrænse mængden af gyldenris - også i skovene. Derfor løb et arrangement i samarbejde med Naturstyrelsen Østsjælland i Fægyden af stabelen 21.juni. Naturstyrelsens folk havde arbejdet hele dagen med bekæmpelsen, hvorefter vi fra kl. 15 bidrog med 10 borgere til en yderligere indsats på udvalgte områder. Vi slog mindre gyldenris-bestande med le

eller trak enkelte planter op med rod. På bare 1 time nåede vi meget, og bagefter fik vi over en forfriskning gode oplysninger om Naturstyrelsens - giftfri – indsats over for de forskellige invasive plantearter.

Man kan læse mere om bekæmpelse på Furesø Kommunes hjemmeside:

www.furesoe.dk/invasivearter

eller på Naturstyrelsens hjemmeside:

www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/invasivearter

Hvis man har lyst til at deltage i De Invasives arbejde, kan man sende en mail til Hanne Juel, mail juelhanne@hotmail.com eller tlf. 39621861 for at høre mere. Man kan komme på vores mail-liste og uforpligtende møde op til vores arrangementer, når man har tid og lyst!

Kanontur til Storebjerg og Præstegårdsjordene

19. juni var det ”De vilde Blomsters Dag”, hvor vi bød på en gåtur i de fredede områder ved Farum Kirke, Storebjerg og Farum Sø. Vi var 25 mennesker, der gik den smukke tur i typisk dansk sommervejrd med drivende skyer og en mindre byge.

Deltagerne fik via turlederne Mogens Lindhardt og Lisbet Heerfordt et godt indblik i den lange fredningshistorie, der startede helt tilbage i 1922. Flere fredninger blev slået sammen og moderniseret ved den nye fredning i 2008.

Vi fik indblik i områdets geologiske historie og fik set på de forskellige planter, der kendetegner floraen på tørre, lysåbne områder. Over en længere tidshorisont er det planen at fremme denne såkaldte overdrevs-vegetation ved hjælp af forskellige former for naturpleje som f.eks. græsning og høslet.

Erni Lundberg fortalte om den spændende arkæologi i området og om hulvejen, der fra den nordlige side af Farum Sø peger over mod hulvejsystemet i Præsteskov og Ryget Skov, som han vil vise os på turen den 11. september.

Hareskovene i rovfugleperspektiv.

af Steen Kryger

Hareskovene er 3 store bynære skove på tilsammen ca. 750 ha, der ligger mellem Værløse, Jonstrup og Hareskovby. Samtidig er de rekreativt område for Storkøbenhavn. Som man blandt andet kan se på S-togenes reklamer, kan man køre direkte ind i skoven med S-tog!

Det påvirker selvfølgelig naturen i skovene meget, og giver et stort slid i de mest populære områder, som oftest ligger nær P-pladserne.

I de senere år er mountainbikerne desværre trængt ind i mange af de stille områder i skovene, hvor der tidligere var fred. Deres slid på naturen er meget iøjnefaldende mange steder.

Men når dette er sagt, findes der mange steder i skovene, hvor man kan finde mange gode naturoplevelser. Er man nysgerrig nok, er der altid noget overraskende og interessant, man kan opleve på en tur gennem skovene.

De almindeligste rovfugle (spurvehøg, musvåge og tårnfalk) er så småt ved at vænne sig til mennesker. Fuglene rykker ind i bymæssig bebyggelse eller tæt derved, efterhånden som de opdager, at menneskene ikke efterstræber dem på samme måde som tidligere.

Men i yngletiden lever rovfuglene generelt et diskret liv. Man ser tårnfalk stå og muse ved motorvejen eller spurvehøgen jage spurve i haverne. Musvågen har en tendens til at søge føden i skoven i yngletiden, så den ses ikke så ofte udenfor skovene.

Så skal man have et indtryk af rovfuglene i Hareskovene skal man ud i marts-april, hvor man kan se musvågerne lave deres karakteristiske luftakrobatik over skoven. Så ved man, at et yngleterritorie er blevet besat, og hvis alt går vel, resulterer det i 2-3 unger i slutningen af maj.

I de sidste 20 år har bestanden af musvåger i Hareskovene været ret konstant på 4 – 5 par, duehøgen har haft 1 par og spurvehøgene har været oppe på 10 par.

De senere par år har forvaltningen af skovene ændret sig. Rødgranområderne er blevet mærkbart færre, og der er etableret flere småsøer. Samtidig er der udlagt områder, hvor den almindelige skovdrift begrænses, så biodiversiteten gerne skulle forøges.

Ændringerne har påvirket spurvehøgen i negativ retning, da den helst yngler i rødgranområder, som der er blevet væsentlig færre af i de seneste år.

I år har musvågerne fået en konkurrent om redepladserne, da en ravn er flyttet til Hareskovene og har overtaget et musvågeterritorie.

Det er altid spændende at følge rovfuglebestanden i Hareskovene, for vi mangler stadig en art som hvepsevågen og måske lærkefalken. Og hvem ved? En dag dukker de måske op i skoven og kan berige turen i skoven med flere rovfugleoplevelser!

Nyt spændende samarbejde - til beskyttelse af flagermus i Furesø

Af Lisbet Heerfordt, næstformand i DN Furesø.

Danmarks Naturfredningsforening i Furesø har gennem det sidste år haft en arbejdsgruppe, der arbejder med beskyttelse af flagermus i kommunen.

I Danmark er alle arter af flagermus fredede, og det forbudt at ødelægge eller beskadige yngle- og rasteområder for flagermus. Årsagen er, at flagermusene på EU-plan er så truede, at en særlig streng beskyttelse er nødvendig, uanset om arten evt. lokalt er almindelig. Arbejdet med at beskytte flagermusene og deres levesteder er en del af vores arbejde på at standse tilbagegangen af biodiversitet, som heldigvis optager flere og flere. Men for at kunne beskytte flagermusene er det nødvendigt at kende til hvor de lever, hvor de yngler og hvor de søger føde.

Derfor er DN Furesø indgået i et samarbejde med Furesø Kommune om at kortlægge, hvor der lever flagermus i kommunen. Som en ny del af dette projekt, har Furesø Kommune på sin hjemmeside åbnet mulighed for, at alle der ser flagermus kan indrapportere, hvor de har set flagermus, og give deres kommentarer. På den måde kan alle være med til at samarbejde om at beskytte flagermusene.

På kommunens hjemmeside www.furesoe.dk under Natura 2000 + beskyttede arter kan man allerede nu se en lang række steder, hvor der er set flagermus, både i den nordlige og i den sydlige del af kommunen.

Gå ind og se, om der er registreret flagermus der hvor du bor, eller der hvor du færdes i naturen, og deltag selv i kortlægningen ved at indrapportere, hvor du har set flagermus.

DN Furesø arrangerer i løbet af sommerperioden en række ture, hvor vi går ud med detektorer og finder ud af, hvor der er flagermus. Turene annonceres løbende på DN Furesøs hjemmeside www.dn.dk/furesoe under arrangementer. Hvis du er interesseret i at få besked pr. mail, når vi arrangerer en flagermustur, så send os en mail på furesoe@dn.dk eller ring til Lisbet Heerfordt på 44 95 87 08.

Om de herunder nævnte arrangementer og møder:

Læs mere på vores hjemmeside og i de lokale medier, her er de kun skrevet for at man i rigelig god tid kan sætte et kryds i kalenderen, ret til ændringer forbeholdes:

Onsdag den 10. august. Bestyrelsesmøde. Kl. 19.00-22.00, Satellitten, mødelokale 3

Lørdag den 13. august, Kanotur, se naturen fra en kano på søerne fra søsiden, dette arrangement er primært for folk der aldrig eller sjældent har været på søerne. Tilmelding til furesoe@dn.dk

Lørdag den 27. august - European Bat Night Værløse

Onsdag den 31. august, flagermusregistrering i Farum Midtpunkt og på Birkhøjmarken

Tirsdag den 27. september, Offentligt møde om biodiversitet i samarbejde med Rudersdal DN.

Torsdag den 8. september. Bestyrelsesmøde. Kl. 19.00-22.00, Satellitten, mødelokale 3

Søndag den 11. september - Naturens Dag, Arkæologisk tur med Erni Lundberg

Lørdag den 17. september - Kanotur i samarbejde med skoven. Hareskoven og Jonstrup.

Tirsdag den 4. oktober. Bestyrelsesmøde. Kl. 19.00-22.00, Kulturhuset, mødelokale 2

Onsdag den 26. oktober. Årsmøde: Hareskov Bibliotek.

redaktion Alf Blume, 30. juni 2011